

ב"ה, גליון כב תמוז תשכ"ו

וועד העולמי לזכות את הרבים

כל אחד יקבל על עצמו להחזיר בתשובה לכל הפחות מאה אנשים,
על ידי שיורה לו הדרך האמת ולהוציאו מקליפות הערב רב נזכה להגאולה שלימה בב"א
ירושלים עיה"ק תובב"א

ארגון מיוחד שהוא מדריך ומורה דרך למזכי הרבים להרבות כבוד שמים

פרק ז

מזכה הרבים בחז"ל

אבות פרק ב' משנה ב'

א

רבן גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא אומר: וכו' וכל העמלים עם הצבור, יהיו עמלים עמהם לשם שמים,
שזכות אבותם מסייעתן וצדקתם עומדת לעד.

שיעשו עבודתם לשם שמים ולא שררה וכבוד.

וכל העמלים עם הצבור - העוסקים בצרכי ציבור, יהיו עמלים עמהם לשם שמים - לשם מצוה, ולא כדי להתפאר
או ליהנות או להתגאות על הציבור, שזכות אבותם - של הציבור, מסייעתן - מסייעת לציבור, שיצליחו העמלים עמהם,
כלומר שאין העוסקים בצרכי ציבור מצליחים בשליחותם בזכות עמלם בלבד, אלא בזכות אבותם של הציבור, וצדקתם -
של האבות שהיא עומדת לעד - ולפיכך אין להם להתייחר ולהתגדל על הציבור.

ב

שיהיו עוסקים לש"ש ולא (להתפאר) [ולא להתייחר].

ולהתגדל ולהטיל אימה יתרה לכבוד עצמן, שכל שהוא עושה כן אינו חס על כבוד צבור ותועלתם, אלא לתועלת
עצמו (לנוח) ולהתגדל עליהם. אבל כשהוא לש"ש הוא מנהיגם בהנהגה ישרה, ומנחילם חקים ישרים ותורות אמת.
(מאירי)

ג

פיסקתא. וכל העוסקים. פי' פרנסי הציבור יהיו עוסקים בצרכי ציבור לשם שמים מנהלים בדרך ישראל ומונעים אותם מדרכים רעים ומיסרין אותן, ולא תהיה כונתם להנאת עצמם לקנות גדולה וממון ומשתררים עליהם ומתגאים, שכל פרנס המתגאה על הציבור שנוא הוא מאד לפני המקום.

(ספר מוסר)

ד

וצדקתם עומדת לעד. צדקתם של אבות עומדת להם לעמלים לעד.

(מחזור ויטרי)

ה

וצדקתן עומדת לעד פירוש, וצדקת אבות לעד עומדת ואין חושבין לפי רוב השנים לומר שלא תעמוד לנו זכותם ויעלה בדעתנו לפי שכבר הדורות הראשונים אשר היו לפנינו עמדה להם זכות אבות נאמר כבר נפרעו שכרן ואין עומדת לנו, הודיענו הקב"ה [ש] הבטיח לאמת לעמוד זכותן לבניהם ולבני בניהם עד סוף כל הדורות.

(ספר מוסר)

ו

עומדת לעד לפני השי"ת דור אחר דור.

(ר' דוד הנגיד)

ז

צדקתם עומדת לעד, לאלף דור.

(רבינו יונה)

ח

שלא ימנע האדם עצמו מלהיות עוסק בצרכי ציבור.

וכל העוסקים עם הציבור יהיו עוסקים עמהם לשם שמים. (מדרש שמואל, מע"ל) שלא ימנע אדם עצמו להיות ממונה על הציבור, כגון דיין או ממונה או מורשה בטענה ואל יאמר מה לי ולצרה הזאת, שהרי אם יארע דבר במלכות יתפסו אותי כראש היהודים ואוכל לבוא לסכנה. ואם יארע לי נס, ינכו לי מזכויותי, ואומר התנא וכל העוסקים עם הציבור יהיו עוסקים עמהם לשם שמים, היינו שלא ימנע אדם מלהיות עוסק בצרכי ציבור מתוך חשש הנ"ל. שאם יעסקו לשם שמים, תעמוד להם זכות אבותם של הציבור, שהם אבות העולם, שאם ייתפסו בגלל הציבור יעשה להם הקב"ה נס ולא ינוכה מזכויותיהם, אלא וצדקתם עומדת לעד. הצדקה שלהם תישאר בעינה, ולא יאבדו כלום מזכויותיהם. והקב"ה מבטיח להם ואתם מעלה אני עליכם שכר הרבה כאלו עשיתם. שאם עשיתם דבר לטובת הציבור והדבר לא עלה בידכם, אל תצטערו על כך, שאני מעלה עליכם כאילו עשיתם, שהקב"ה מצרף מחשבה טובה למעשה, בתנאי שתהיו עוסקים בה לשם שמים.

ט

(ברית אבות) והשייכות בין זה למה שנאמר אחר כך ענין זה וכל העוסקים עם הציבור יהיו עוסקים עמהם לשם שמים לנאמר לעיל יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, ללמדנו שאמנם גדולה מעלת הת"ח הנהנה מיגיע כפו. שאינו מתבזה בפני הפרנסים התומכים בו, אבל אי אפשר לעולם בלי חכמים מורי הוראה שכל ימיהם עוסקים בתורה. וזהו שאומר התנא, וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה וגוררת עון. אבל כל העוסקים עם הציבור, היינו חכמים ומורי

הוראה שמוכרחים הם להיות עוסקים עם הציבור ולהתפרנס מן הציבור יהיו עוסקים עמהם לשם שמים, ואז זכות אבותם מסייעתם גם בדרך ארץ.

י

ויש מפרשים דברי המשנה כך: וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה.

(חסדי אבות) הכונה למלאכת התורה. כמו שהיה עושה ר' חייא, שהרביץ תורה, ועשה כל המלאכות להכין הרשתות והצבאים וכן (כפי שהובא במעם לועז דברים ב' תקעא), שאם אדם לומד תורה ואינה מלמדה לאחרים, סופה בטלה. ומכל מקום אם אתה עסקן לטובת הציבור השתדל להנצל מעון לשון הרע המצוי בשעה שדנים בעניני העיר, ותעסוק לשם שמים ואז יסייע לך הקב"ה להנצל מן החטאים. (ילקוט מעם לועז, אבות)

יא

יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ (עמ"ש בס"ד בבית נתיבות ובכ"מ מהבית הקדוש); במה דברים אמורים באדם פשוט. אבל מי שעלה לגדולה ונתמנה פרנס על הציבור אסור במלאכה, כדאמרינן בפ"י יוחסין, אי נמי משכחת לה דעביד בצינעא. והכי צריך למימר אליבא דהר"מ לקמן ע"ד. במשנה א"ת עטרה לקרדום (עמ"ש שם בס"ד) ואתי שפיר הא דמסיק וכל העמילים עם הציבור. סמכו ענין לכאן. לומר לך שאף הראשים המתמנים לפקח בצרכי צבור. לא יעסקו כי אם לשם שמים. ולא על מנת לקבל פרס מן הצבור בעד עסקם וטרחם. ואף על פי שבטלים ממלאכת עצמם מחמת עסקי הצבור. כי טרדת הצבור ומשאם וטפולם מרובה. ואי אפשר לאחוז בזה ובוזה. רצוני לומר לעסוק עמה במלאכה. א"כ מלאכתן מתי נעשית ומה יאכלו אלו העוסקים לש"ש. לזה אמר שאל ידאגו בשביל פרנסתן. לפי שזכות אבותם מסייעתם וכו'. וללשון ראשון נמי ניחא. דכולה בבא. בחדא מילתא מיירי. והכי קאמר וכל העוסקים עם הצבור. אף על פי שמוותרים הם בקבלת פרס מן הצבור. כי אינם רשאים לעסוק במלאכה מפני כבוד הצבור. וגם כדי שלא יתבטלו מעסקיהם של צבור בשביל מלאכתן. מ"מ יזהרו שיעשו לשם שמים. ולא תהא כוונתם להתעשר. אלא להחיות נפשם בלבד. ואל יתאוו להרכות הונם ואונם ע"י כך (שאפילו המלך נצטוו בכך) ואף אם הפרס שנוטלים מן הצבור. אינו מגיע לכדי צורך פרנסתם לא יחסרו כל טוב. לפי שזכות אבותם מסייע לעוסקים לש"ש לכפול שכרם. כי אין צדקה גדולה מזו. שטורחים עם הצבור לש"ש. ע"כ היא עומדת לעד לעולם ולעולמי עד גם לבניהם לדור אחרון.

(לחם שמים)

יב

עונש של פרנס - עושר שבידו לתקן רצון הקב"ה, ומעכב בגלל גאותו.

אם תראה פרנס שמתגאה על הציבור, או אדם אחר מפני עושרו, ויש לאל ידו, ורוב ראשי הקהל טובים, וברצונם לתקן רצון הקב"ה, ואין יכולים מפני הבעל גאווה, אז לא יאריך ימים, שנאמר (דברים ז' י') לא יאחר לשונאו, בתחלה כתיב (שם שם) לשונאיו ואח"כ לשונאו, אלא מפיל הבעל גאווה, ואז אין הרמת ראש למסייעים בו ולבוטחים בו.

(ספר חסידים סימן תי"ד)



(המשך אי"ה בגליון הבא)